

lijf leergierig, blijf gretig!

Waar vroeger een vakdiploma baanzekerheid voor het leven betekende – zo zwart/wit lag het niet maar werd wel verondersteld – klinkt nu het advies: blijf leergierig, blijf gretig vooral! Met altijd dat open vizier voor de ontwikkelingen binnen jouw vakgebied. En ook voor trends en bewegingen in branches of onder doelgroepen waarmee je (samen)werkt. *By the way*: zie daarbij ook jouw kansen op het gebied van persoonlijke ontwikkeling niet over het hoofd! Buurtsportcoachmagazine 2022 gaat over ontwikkelingen in het vak van buurtsportcoaches. En vooral: wat betekent het, een leven lang leren?

📄 SANDA VAN MAANEN

Advies aan elke buurtsportcoach: Drie professionals uit heel verschillende werkvelden hebben daar zo hun ideeën over. Organisatieadviseur en grondlegger van de Back2Basicis-methode Berend Rubingh bijvoorbeeld, vertrouwt op onze leergierigheid. Dat noemt hij een basisbehoefte van ieder mens. “Zolang je ervoor openstaat, kun je van alles en iedereen iets leren”, zegt hij. Ronald Klomp, voorzitter van de MBO Raad, heeft het over ontwikkelingen binnen het vakgebied en zoomt in op het functiebouwwerk, het raamwerk waarin niveaus van A tot en met D even eenvoudig als exact aangeven op welk competentieniveau iemand functioneert. “Dat is fijn voor buurtsportcoaches, voor werkgevers, maar ook voor het beroepsonderwijs. Dat kan, omdat duidelijk is welke eisen bij een specifiek profiel horen, onderwijs aanbieden dat perfect aansluit.” Ook Bianca Boender, directeur You!nG en voorzitter BVJong, de beroepsvereniging van kinder- en jongerenwerkers, pleit voor een doorlopende ontwikkeling binnen de beroepsgroep. En vooral op persoonlijke ontwikkeling. “Er zijn genoeg mooie methodes die je kunt inzetten maar wie met kinderen werkt, moet zich vooral realiseren dat de beste methode zij/hijzelf is. Jij bent de methode, het is jouw persoonlijkheid waarmee je het verschil maakt voor kinderen en jongeren.”

**Berend Rubingh,
organisatieadviseur
en grondlegger van de
Back2Basicis-methode**

“Het oude concept van op school een vak leren voor een beroep, met het diploma solliciteren en vervolgens de rest van je leven dat vak gebaseerd op die opleiding uitoefenen, bestaat niet meer. Dat past niet meer bij deze tijd. Wat je vandaag leert, is morgen alweer verouderd.

De basis is: je moet voortdurend leren om wendbaar te zijn, mee te bewegen op

Berend Rubingh

wat de veranderende arbeidsmarkt van je vraagt. Gelukkig is leren een van de basisbehoeftes van de mens.

Leren in een onderwijssetting is één, maar er zijn meer manieren om te leren. Zodra willen leren de grondhouding is, zul je ervaren dat ook gesprekken bij de koffieautomaat, filmpjes die je ziet op YouTube of bijvoorbeeld ontmoetingen met anderen

“Wat je vandaag leert, is morgen alweer verouderd”

Berend Rubingh

kennis opleveren. Met andere woorden: als je ervoor openstaat kun je van alles en iedereen iets leren!

Er wordt nog wel eens gezegd dat leren op latere leeftijd moeilijker is. Dat is een misvatting die vooral te maken heeft met dat we denken dat we al zoveel weten. We stappen dan in de valkuil dat we alles proberen te plaatsen in eerdere ervaringen en dat resulteert in een houding van ‘dat weet ik al’ of ‘dat heb ik al eens eerder gedaan’. Jammer, daarmee sluit je ook heel veel nieuwe kennis en inzichten uit. Een kind doet dat niet, dat is vanuit de kern nieuwsgierig naar al het nieuwe.

Iedereen zou nieuwsgierig moeten blijven naar nieuwe kennis. Buurtsportcoaches ook. Zij worden geconfronteerd met een beroep dat in ontwikkeling is, maar ook

“Je moet voortdurend leren om wendbaar te zijn, mee te bewegen op wat de veranderende arbeidsmarkt van je vraagt”

Berend Rubingh

met een sportwereld die inmiddels heel anders is georganiseerd en functioneert. Er wordt steeds meer buiten de verenigingen en in andere contexten gesport en het beleidsterrein is verder verbreed. Grote uitdaging is bij te blijven in dat extreem veranderende vakgebied. Dat begint bij jezelf regelmatig een spiegel voor te houden, te reflecteren, en daar dan mee aan de slag gaan. Dit is een kenmerkende eigenschap van elke professional, waarbij de basishouding van buurtsportcoaches erop gericht is je voortdurend verder te willen ontwikkelen. Het mooie is dat zo iets veel oplevert, door te blijven leren zie en kun je steeds meer.

In de sport zitten onze eigen ervaringen ons nog wel eens in de weg om te leren. Iedereen heeft vaak hele emotionele en intense ervaringen in de sport. Gevaar is dan dat we die ervaring meenemen naar andere situaties in onze beroepspraktijk, waarvan we denken dat die er net zo uitziet als onze ‘N=1 ervaring’. Dat is vaak niet zo. Dat vraagt van de buurtsportcoach vooral veel inlevingsvermogen en een open mind naar iedere nieuwe situatie. De wijze waarop je leert, zit naar mijn idee dus vooral in je grondhouding: willen leren, in plaats van het stramien van alleen

het volgen van nieuwe cursussen en opleidingen die anderen je aanbieden, meer naar actieve regie op je eigen leerproces. De wereld verandert en blijft veranderen. Mijn tip: stel jezelf wat vaker de simpele vraag: wat leer ik hiervan?”

Ronald Klomp, voorzitter CIOS Nederland, directeur CIOS Zuidwest Nederland en voorzitter MBO Raad Marktsegment en Onderwijscluster Sport en Bewegen

“Een leven lang leren is in het onderwijs een leven lang ontwikkelen. Die kleine nuance wil ik toch meegeven. Als je naar buurtsportcoaches kijkt, naar hoe sport in het verleden werd aangeboden en welke rol zij inmiddels vervullen, is dit hét voorbeeld van hoe je progressie in sport en bewegen vormgeeft. Het vakgebied buurtsportcoach beschikt namelijk als eerste over een functiebouwwerk, een raamwerk waarin niveaus van A tot en met D even eenvoudig als exact aangeven op welk competentieniveau iemand functioneert. Dat is fijn voor buurtsportcoaches zelf, voor werkgevers, maar ook voor het beroepsonderwijs. Dat laatste kan, omdat duidelijk is welke eisen bij een specifiek profiel horen, onderwijs aanbieden dat perfect aansluit. Ik zou willen dat van zoveel duidelijkheid elke andere beroepsgroep, denk bijvoorbeeld aan leefstijlcoaches, zou mogen profiteren. Dat moet ook kunnen, naar mijn idee.

Werken met profielen maakt dat buurtsportcoaches die een stap in hun carrière willen maken, meteen zien aan welke competenties ze bij een volgend niveau moeten voldoen. Van die duidelijkheid profiteert ook de werkgever. Gebrek aan loopbaanperspectief is een probleem binnen de sport. Vaak beginnen jongeren

“Als je naar buurtsportcoaches kijkt, is dit hét voorbeeld van hoe je progressie in sport en bewegen vormgeeft”

Ronald Klomp

Ronald Klomp

Bianca Boender

“Wie met kinderen werkt, moet zich vooral realiseren dat de beste methode zij-/hijzelf is. Jij bent de methode, het is jouw persoonlijkheid waarmee je het verschil maakt voor kinderen en jongeren”

Bianca Boender

vol enthousiasme na hun opleiding aan een baan in de sport om daar, vanwege gebrek aan perspectief, te snel mee te stoppen. Dan realiseren ze zich rond hun 30ste dat ze het plafond van hun carrière al bereikt hebben terwijl de wil om door

te groeien, zich te ontwikkelen, nog lang niet tot stilstand is gekomen. Gevolg is dat getalenteerde mensen hun geluk in andere sectoren zoeken. Vertrek van kwaliteit kun je stoppen door mensen perspectief te bieden, inzicht in groeimogelijkheden

te geven en onderwijs dat daarop aansluit. De rol van de buurtsportcoach is onmisbaar, kijk eens hoeveel fte's er binnen dit vak inmiddels zijn! Het sport- en bewegonderwijs kan niet meer zonder hen. Hun rol als verbindende factor binnen de georganiseerde sport blijft achter, helaas. Behalve bij gemeenten die er in slagen de randvoorwaarden goed te regelen. Op die plekken zie je dat de buurtsportcoach veel bereikt. Kijk maar eens naar good practices in Roosendaal, Goes en Dordrecht. Ik ben optimistisch, ik weet waar we vandaan komen en waar we inmiddels staan. Er is enorme vooruitgang geboekt.

Ik ben betrokken bij het initiatief van VWS om een Human Capital Agenda (HCA) op te zetten waarbinnen alle stakeholders in sport en bewegen samenwerken. Dat is een belangrijke stap. In samenspraak met vertegenwoordigers van mbo en hbo praten we door over visie op functies, visie op opleiden en doorlopende leerlijnen. Een van die lijnen is samenwerken binnen sectoren. Want als het om preventie, zorg en sociaal domein gaat, is er nog een wereld te winnen, komt de rol van de buurtsportcoach nog niet tot zijn recht. Met wie maak je afspraken, op welk niveau van professionaliteit beweeg je je? Die ambitie moet geformuleerd worden. Qua structuur en financiering is het opleidingsaanbod voor buurtsportcoaches al goed georganiseerd, op het gebied van samenwerking met overige sectoren liggen nog uitdagingen.”

Bianca Boender, directeur You!nG en voorzitter BVJong, de beroepsvereniging van kinder- en jongerenwerkers

“Jongerenwerkers en buurtsportcoaches werken op veel plekken in Nederland samen, soms zitten ze zelfs in een team en overlappen werkzaamheden gericht op de doelgroep elkaar. Om meer eenduidigheid te krijgen welke competenties kinder- en

“Als je niet up-to-date bent als professional, prikt een kind daar zo doorheen”

Bianca Boender

jongerenwerkers nodig hebben om hun werk goed neer te zetten, hebben wij een competentieprofiel geschreven, met daarbij een matrix die inzichtelijk maakt op welk gebied professionals zichzelf kunnen ontwikkelen, hoe ze hun vakbekwaamheid kunnen vergroten.

Sport is van grote waarde in de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Iedere professional die met deze doelgroep werkt, doet dat met passie. De een werkt als buurtsportcoach binnen de gemeente, de ander is als jongerenwerker in dienst bij een welzijnsorganisatie. Ze versterken elkaar, maar soms werkt het ook verwarrend, is het onduidelijk welke competenties precies nodig zijn om met deze doelgroepen (kinderen en jongeren in dit geval) te werken, iets bij te dragen aan die zo belangrijke fase in het leven van jonge mensen. Het is een voorrecht een tijdje mee te lopen in deze cruciale periode van ontwikkeling van een kind. In die periode kun je van positieve invloed zijn. Daar moet elke buurtsportcoach die met kinderen en jongeren werkt zich van bewust zijn.

Om die reden moet de beroepsgroep zich

blijven ontwikkelen. Persoonlijk ontwikkelen vooral. Want natuurlijk zijn er mooie methodes die je kunt inzetten. Maar wie met kinderen werkt, moet zich vooral realiseren dat de beste methode zij-/hijzelf is. Jij bent de methode, het is jouw persoonlijkheid waarmee je het verschil maakt voor kinderen en jongeren. Om die reden kun je niet blijven hangen in wat je ooit op school leerde, maar moet je je blijven ontwikkelen. Alles draait om een professionele beroepshouding, ofwel jouw motivatie om met vakbekwaamheid, innovaties en ontwikkelingen binnen dit vakgebied bezig te blijven. Want ontwikkelingen in de leef- en beleefwereld van kinderen en jongeren gaan nu eenmaal razendsnel. Als je niet up-to-date bent als professional, prikt een kind daar zo doorheen.

Zorg dat je een goed beeld krijgt van je competenties, kijk waar je goed in bent en wat je nodig hebt om nog beter in je vak te worden, je te ontwikkelen. Daarbij kan bijvoorbeeld onze matrix een hulpmiddel zijn. Is je basishouding goed, sluit

jouw vakbekwaamheid nog aan bij de beroepsontwikkelingen? En ben je bedreven in het ontwikkelen van een goed netwerk waardoor je de leef- en beleefwerelden van jouw doelgroepen kunt verbinden? Ontwikkeling is niet per definitie een nieuwe opleiding of cursus, je kunt je ook op andere manieren ontwikkelen, bijvoorbeeld door je te verdiepen in waar kinderen en jongeren mee bezig zijn, vooral online. Among Us, Jachtseizoen, Snapchat? Wat doen ze, wat heeft hen allemaal zo te pakken? En is zoiets misschien te vertalen naar fysieke uitdaging? Mis je als professional aansluiting op wat de doelgroep bezighoudt, dan is connectie bijna onmogelijk.

Elke professional, of je nu buurtsportcoach of jongerenwerker bent, moet weten dat persoonlijke en beroepsmatige vakbekwaamheid altijd in ontwikkeling horen te zijn. In het belang van kinderen en jongeren waarmee je werkt en dus in jouw belang.” ■

